

Nana Cajhen, Nevenka Drusany, Dragica Kapko, Martina Križaj in Marja Bešter Turk

IZDAJA
SPLUSOM

Slovenščina

za vsak dan

Rešitve nalog iz učbenika

8

ROKUS

Klett

1 Najstniki med seboj

3. Nina in Peter.
Peter.
Z nagovorom in pozdravom.
Šolski zvonec.
Dogovorila sta se za zmenek.
4. b
5. sporočevalca, naslovnika, sogovorca
6. da gledam sogovorca v oči, da sogovorca pozorno poslušam, da sogovorca ne prekinjam, da počakam na sogovorčev odziv, da sem do sogovorca vljuden in strpen, da govorim ustrezno glasno in hitro
7. b
Ravnala je prav.
V odgovorih navajamo samo novi podatek.
8. b
9. Vprašanj, vprašanju, odgovor, vprašanj, odgovorov
10. Peter.
Peter je spraševal, Nina je odgovarjala.
11. c
Da.
Pogovarjala sta se v neknjižnem jeziku, se tikala in se nagovarjala le z imeni.
Neuraden.
Uradni.
Nista v enakovrednem družbenem razmerju.

Sleng

1. knjižni, neknjižni, knjižni, Knjižni, Knjižni, Knjižni, knjižnega, knjižnega, neknjižni, Neknjižni

SLOVENSKI JEZIK		
KNJIŽNI JEZIK		
ZBORNI JEZIK	KNJIŽNI POGOVORNI JEZIK	NEKNJIŽNI JEZIK
– govorno nastopanje	– pogovarjanje z ljudmi iz oddaljenih krajev	– pogovarjanje s sorodniki in prijatelji ter z drugimi ljudmi iz istega kraja
– pisanje spisov – dopisovanje z uradnimi osebami		– dopisovanje s sorodniki in prijatelji

2. ...
b
Neknjižne.
ful – zelo; mega – odlično, zelo dobro; kul – v redu, dobro
3. Neknjižni, enako
4. Tiste, ki so prevzete iz tujih jezikov.
Iz angleščine.
5. b
7. a, c, č, d, e
starosti
8. Pogovoru.
Ker se osebi izmenjujeta v vlogi sporočevalca in naslovnika.
Starost.
Po načinu sporazumevanja.
Po vibru.
Po značilnostih tovrstnega sporazumevanja.
Npr. Neraba velike začetnice in ločil, raba kratic, mešanih besed in smejčkov, pisanje besed, kot jih izgovarjamo v neknjižnem jeziku.
Med vrstniki.
Z družbeno in starostno neenakovrednimi ljudmi.

Slogovno zaznamovane in nezaznamovane besede

1. b
Imata enak pomen.
zelo, ful
Za najstnike.
vseh, vseh
določenih, določenih
2. ...
Nogavica.
Nogavica.
Ker se drugače ne bi razumela.
Ne.

SLOGOVNO NEZAZNAMOVANE BESEDE	SLOGOVNO ZAZNAMOVANE BESEDE
zelo nogavica klobuk	ful žakon krnščak

Besede *zelo*, *nogavica*, *klobuk* uporabljamo v vseh okoliščinah oz. besedilih. Besede *ful*, *žakon*, *krnščak* uporabljamo samo v določenih okoliščinah oz. besedilih.
žakon, krnščak
ful

4. neustrezna

5. ...
Da.
Poimenujejo isto osebo.
oče
ati, atek, tata, tati, tatek, oči, očka
ati, atek, tata, tati,
tatek, oči, očka	oče
- Čustveno.
Izražajo naklonjenost do te osebe.
...
Ne.
Ker se v uradnih dopisih in v javnih nastopih uporabljajo le slogovno nezaznamovane besede.
Ime očeta.
Ker je uradno besedilo.
6. nezaznamovane, zaznamovanih, zaznamovane

2 Jeziki med seboj

1. Da bi se učila italijanščine.
Francozi, Grki, Angleži, Španci, Madžari, Nizozemci, Nemci, Slovenci.
Iz Francije, Grčije, Anglije, Španije, Madžarske, Nizozemske, Nemčije, Hrvaške in Slovenije.
Francoščino, grščino, angleščino, španščino, madžarščino, nizozemščino, nemščino, hrvaščino, slovenščino.
2. Ker sta si slovenščina in hrvaščina podobni.
Ker sta si nizozemščina in nemščina podobni.
Ker sta si španščina in italijanščina podobni.
Ker sta si italijanski in madžarski jezik zelo različna.
3. jezikovno
4. Evropa.
Jezikovne družine.
Iz legende.
Osem.
Slovanski, germanski, romanski jeziki.
5. italijanščina, francoščina, španščina
Romanska.
...
Ne.
Čisto nič se ne razumeta.
6. slovenščina, italijanščina, nemščina, slovaščina, poljščina, ruščina, češčina, makedonščina, nemščina, srbsščina, francoščina, hrvaščina, portugalsščina, romunščina, angleščina, ukrajinščina, danščina, norveščina, španščina, bolgarščina

GERMANSKA JEZIKOVNA DRUŽINA	ROMANSKA JEZIKOVNA DRUŽINA	SLOVANSKA JEZIKOVNA DRUŽINA
nemščina	italijanščina	slovenščina
angleščina	francoščina	slovaščina
danščina	portugalsščina	poljščina
norveščina	romunščina	ruščina
	španščina	češčina
		makedonščina
		srbsščina
		hrvaščina
		ukrajinščina
		beloruščina

8. V slovansko.
9. jezikovne, slovansko jezikovno
10. slovanske
Iz legende.
V tri.
Zahodni slovanski jeziki, vzhodni slovanski jeziki, južni slovanski jeziki.

češčina	ruščina	slovenščina
poljščina	ukrajinščina	hrvaščina
slovaščina	beloruščina	srbsščina
		bosanščina (bošnjaščina)
		črnogorščina
		makedonščina
		bolgarščina

11. noite, noć, night, notte, Nacht
Iz portugalsščine, hrvaščine, angleščine, italijanščine, nemščine.
Da imajo skupnega prednika.
12. skupnega
13. éj
Iz madžarščine.
Ne.
17. Imena držav in njihovih prebivalcev ter imena narodov pišemo z veliko začetnico, imena jezikov, dni in mesecev pa z malo.

Prevzete besede

1. vremenoslovec, – , prebivalstvo, dejavnost, telesni
2. Prevzete.
Domače besede so tiste, ki so se v slovenščini ohranile iz prajezika ali so nastale v slovenščini. Prevzete besede so tiste, ki so prišle v slovenščino iz drugih jezikov hkrati z novimi predmeti in pojmi.
Domače besede.

3.	breza	garaža
	sveča	pica
	kri	šofer
	zvezda	republika
	drevo	demokracija

4. Poiščem jo v Slovarju slovenskega knjižnega jezika/Slovarju tujk ali koga vprašam.
Domače.
Ker jih laže razumemo, pišemo, beremo.
5. domačih, prevzete, domačo, Domače, prevzetimi
6. Iz angleščine.
Ne.
7. narava, grenivka, celina, računalnik, vzor, deskanje, pločevinka, življenjepiš, načrt, glasba, poskus, kakovost, skupina, način/slog, književnost
8. Prevzete.
Sprejeli smo jih iz tujih jezikov.
Ne.
Občna imena.
Npr. Poimenujejo vrsto vozila, dejavnosti, ustanove.
b
9. slovensko
10. pomfri/pomfrit, džoging, butik, kivi, kokakola, pižama, pica, picerija, kviz, kravl
11. Po tuje.
Pomorščak, ki je odkril Ameriko. Nemški menih, začetnik protestantizma. Vladarica habsburških dežel. Prvi papež slovanskega porekla.
Ne.
Po slovensko.
12. tuje, slovensko
13. Izvirno.
Pariz, Praga, Bruselj
14. tuje, slovensko
15. Imajo dvojno ime.
Iz nemškega ali italijanskega.
Ne.
Ker v njih živijo slovenski zamejci./Ker so jim slovenski predniki, ki so se v njih naselili, dali ta imena.
...
16. Po slovensko.
Španija, Avstralija, Kanada, Švedska, Portugalska, Francija
Evropa, Azija, Afrika, Avstralija, Severna Amerika, Južna Amerika, Antarktika
Po slovensko.
17. slovensko

18. 2, 3, 4, 1

19. Lastna imena.

Časopise. Podjetja.

Ne.

Po tuje.

20. prevedemo, tuji/izvirni

PISANJE PREVZETIH BESED	
OBČNA IMENA	načeloma pišemo po slovensko; izjeme so npr. adagio, beat, peugeot, boeing.
LASTNA IMENA	
– Osebna lastna imena	načeloma pišemo po tuje; izjeme so npr. Krištof Kolumb, Martin Luter, Marija Terezija.
– Zemljepisna lastna imena	
• Imena celin in držav	pišemo po slovensko.
• Imena krajev	načeloma pišemo po tuje; izjeme so npr. Pariz, Varšava, Praga.
– Stvarna lastna imena	
• Imena časopisov in podjetij	pišemo po tuje.
• Druga imena	prevajamo v slovenščino.

3 Mala, ne pa velika

- Z lastnim imenom poimenujemo točno določenega predstavnika vrste. Z občnim imenom poimenujemo vrsto.
veliko, Peter
malo, učenec
- dečka; vrsto gobe – občno ime
deklico; vrsto cvetice – občno ime
dečka; vrsto jedi – občno ime
Jurček – jurčkov
Marjetica – marjetic
Matevž – matevžem
Besede v levem stolpcu sem napisal z veliko začetnico, ker so lastna imena. Besede v desnem stolpcu pa so občna imena, zato sem jih napisal z malo začetnico.
- malo
- b
Z malo.
- malo

6. c
Z malo.
7. malo
8. Božič in novo leto.
Ne.
Imena praznikov pišemo načeloma z malo začetnico.
vesel božič in srečno novo leto
9. malo, P, M
10. Nagrade.
Z malo.
11. malo, P, C
12. Zgodovinske dogodke.
Z malo.
13. malo
14. Obdobja in gibanja.
Z malo.
antika, rimska doba, srednji vek, fevdalizem, fašizem, nacizem, protestantizem
15. malo
16. kristjan, protestant, socialist, demokrat, krkaši
Pripadnike vere, gibanja, nazora, stranke in podjetja.
Z malo.
17. malo

18. KATERE BESEDE PIŠEMO Z MALO ZAČETNICO?

občna imena, nastala iz lastnih imen	<i>jurček</i>
imena ljudi po vrsti naselja	<i>vaščan</i>
imena pripadnikov ras	<i>belec</i>
imena praznikov	<i>velika noč (vendar Prešernov dan)</i>
imena nagrad in priznanj	<i>vesna (vendar Cankarjevo priznanje)</i>
imena zgodovinskih dogodkov	<i>francoska revolucija</i>
imena obdobj in gibanj	<i>antika, nacizem</i>
imena pripadnikov vere, nazorov, gibanj, strank, društev ...	<i>kristjan, liberalec</i>

4 Sprašujem in raziskujem

1. ...
...
Miha Kos.
3. V Delu, 6. junija 2014.
Bralcem časopisa.
Javno.
Ob 18-letnici Hiše eksperimentov.
Simona Bandur.
č
4. c
Radovednost ni samo za otroke
Ne.
Da.
V Hiši eksperimentov razvijajo/spodbujajo radovednost.
Avtorica besedila želi z naslovom pritegniti bralca.
5. Npr. Da bralec izve, o čem bo govorilo besedilo.
6. Iz vprašanj in odgovorov.
Novinarka se je pogovarjala z Miho Kosom.
Novinarka Simona Bandur in vodja Hiše eksperimentov Miha Kos.
Spraševala je novinarka, odgovarjal je vprašani (Miha Kos).
Novinarka.
Da bi od njega kaj izvedela.
Z njegovo pomočjo je raziskovala izbrano temo.
Raziskovalni.
Vprašani.
Da.
Vprašani ve o temi veliko več od novinarke.
Z drugačnim tiskom.
Deset.
Da.
Da.
7. vprašanj, odgovorov, Vpraševalec, vprašani, vprašanj, odgovorov, televiziji
8. Ne.
Ker si iz daljšega besedila ne moremo zapomniti vseh podatkov.
Besedilo bom moral prebrati še enkrat.
9. a, b, c, č, g
10. upada
se niža
koristi
le ohranjanje trenutnega stanja
se bo še razvijala

so
ločeni
iz humorja
ne spodbuja radovednosti učencev

Umetnostno in neumetnostno besedilo

2. Iz Malega princa.
Mali princ in cvetica.
Ne.
Književni osebi.
Ker nastopata v zgodbi iz knjige.
Pogovarjata se.
Ne.
c
b
3. Ne.
Besedilo o Mihi Kosu prikazuje dejstva iz resničnega življenja, besedilo o Malem princu pa ne.
Za tiste iz intervjuja z Miho Kosom.
Intervju z Miho Kosom.
Mali princ.
4. neumetnostno, umetnostno
5. Umetnostno.
V njem nastopata neresnični osebi, dogodek je izmišljen in v bralcu želi vzbuditi čustva.
Umetnostna besedila razumemo zelo različno.
Neumetnostna besedila razumemo precej podobno.
Ker umetnostna besedila vsak bralec lahko razume po svoje, jih po svoje interpretira in doživlja. Neumetnostna besedila pa vsebujejo resnične, preverljive podatke, ki ne vzbujajo čustev.
Za umetnostna.
Bralec umetnostnih besedi se vživi v književne osebe in poskuša posnemati njihovo besedno in nebesedno govorico.
6. filmi, risanke, romani, gledališke igre, televizijske nadaljevanke in nanizanke
spletne novice, radijska poročila,
poljudnoznanstvene oddaje, mali oglasi, kuharski recepti, prijavnice, vremenske napovedi
Npr. Da ne verjamemo izmišljeni zgodbi.

5 Delam in naredim

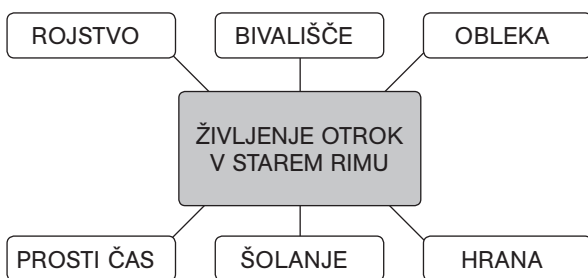
1. Glagola.
2. stanje, 2., 3., število, dvojina, množina, velelnik, pogojnik, časovno, preteklik, prihodnjik, namenilnik
3. smo dokazali, dokazujemo
dokazati, dokazovati
dokazati – utemeljiti, podpreti kako trditev z dokazi
dokazovati – utemeljevati, podpirati kako trditev z dokazi
Isto dejanje, ki pa traja različno dolgo.
Po trajanju istega dejanja.
Dejanje, ki ga poimenuje glagol *dokazati*, ima omejeno trajanje (tj. se zgodi naenkrat, enkrat).
Dejanje, ki ga poimenuje glagol *dokazovati*, ima neomejeno trajanje (traja dalj časa, se ponavlja).
4. omejenim, neomejenim
5.

dejanje, dogajanje, stanje
dovršnik, nedovršnik
1., 2., 3.
ednina, dvojina, množina
povednik, velelnik, pogojnik
sedanjik, preteklik, prihodnjik
pomen, vid
6. delati, narediti
neomejenim, nedovršniku
omejenim, dovršniku
7. dosegla, D
povečalo, D
Obiskalo, D
trenirajo, živijo, N, N
dejali, napolnili, D, D
prehiteli, D
8. prebrat, bral
brat, prebral
–
obljubit, obljubljal
zagledat, gledat, gledal, zagledal
9. nisem spal, Zaspiš

nisem spal	1.	ednina	povednik	preteklik	nedovršnik
zaspiš	2.	ednina	povednik	sedanjik	dovršnik

6 Vse teče in se spreminja

- Življenje otrok v starem Rimu
O preteklosti.
V naslovu je omenjen stari Rim.
O starem veku/antiki.
Prebivalci starega Rima od l. 753 p. n. št. do 476 n. št.
Iz zgodovine.
č
- Iz šestih.
Ker ima vsak odstavek svojo podtemo.
Šest.
- Šest.

- 7, 3, 1, 2, 5, 6, 4

Dejstva, občutki, mnenja

- c
Navedena so zgodovinska dejstva.
Ne vem./Ni znano.
Iz besedila ni razvidno.
Ne vem.
Iz besedila ni razvidno.
Ne vem.
Iz besedila ni razvidno.
a
- Da.
Obravnavali smo ga v 7. razredu.
Lovro iz 7. razreda.
O najzanimivejšem dogodku na njegovih počitnicah na Tajschem.
Da.
To je omenil v besedilu.
Da.
To je omenil v besedilu.
x	x	je navajal dejstva o temi besedila.
	x	je izražal svoje doživljanje/občutenje teme in vsebine.
	x	je izražal svoje mnenje o temi in vsebini.

Zgodovinar je navajal dejstva o temi besedila.
Lovro je navajal dejstva o temi besedila, izražal je svoje doživljanje/občutenje teme in vsebine ter svoje mnenje o temi in vsebini.

- objektivno, subjektivno,
Zgodovinar je sporočal objektivno.
Lovro je sporočal subjektivno.
Zgodovinar je navajal dejstva, Lovro pa je izražal tudi svoje doživljanje in mnenje.
- ...
Sporočevalčevo mnenje o izdelku.
Da ne kupimo česa, česar ne potrebujemo.

7 Pridite, kupite, srečnejši boste!

- Nebesedni del.
Npr. Ker so fotografije najbolj vpadljive.
Grozdje, voda, cvetica.
Lepoto simbolizira cvetica, voda zdravje/čistočo in grozdje užitek.
Pozitivne.
Npr. Obiskovalci lahko v tem delu Slovenije odkrivajo naravo/pokrajino in uživajo v njenih lepotah.
Obsotelje in Kozjansko
Del Slovenije.
Npr. Ker zelena barva simbolizira naravo/naravnost.
Pozitivne.
Ker prikazujejo značilnosti obeh pokrajin.
Nekaj prijetnega.
Ne.
Turizem v sožitju z naravo
a
Sožitje.
c
c
Začutite, Obsotelja, Kozjanskega, neznanega, zanimivega, skriva, očarani
Obsotelje, Kozjansko; neznanega, skriva; zanimivega; začutite, očarani
Da se bralec lahko informira.
- Vsem ljudem.
Da bi obiskal ta del Slovenije.
Naročnik reklame.
Naročniki so turistične ustanove, ker imajo interes, da ta del Slovenije obiše čim več turistov.

5. O Obsotelju in Kozjanskem.
a
Malo.
Npr. Izvedel sem le njegovo ime.
Da.
Prijetno.
Po besedah, ki jih je uporabil.
Skrivnosten, mogočen, lep.
Hvali.
Npr. Po besedah.
6. b, b, b
7. Reklama.
Npr. Pisec želi vplivati na naslovnika, da bi obiskal ta del Slovenije.
8. kratka, malo, naklonjenost, prikrito, so vpadljive, pozitivna, Po navadi
9. Reklama, kupil; prikrito; črkami; geslo; fotografije
10. Ker tako ločimo dejstva od mnenja in ne verjamemo temu, kar se nam ponuja.
13. Avto Fiat Punto, Mačje sanje, kava Loka, Apisirup
14. Za kavo Loka.
Premami, da jo spiješ, zdrami, da te poživi.
Rimo.
Na sliki Ivane Kobilca Kofetarica se ta zdrami in pomežikne.
Da bi čim bolj pritegnil gledalčevo pozornost.
Umirjenost.
Da je pitje te kave užitek.
15. Da je naraven, ni umetno izdelan.
Lajša bolečine.

8 Stavki – zidaki za povedi

1. Pomišljaj.
Namesto besede so.
Stavki so zidaki za povedi.
povedi, Poved, stavka, stavkov
2. **razkrivaj**, **ie**, **zaupa**, **sprejema**, **poznaš**
enega stavka.
dveh stavkov.
dveh stavkov.
b
glagole; glagol, enega; glagolov, več stavkov;
večstavčna
3. Dve.
Ena.
Povedi smo združili v novo poved.

Iz dveh.
zato
zato, posledico
Večstavčna, zložena, enostavnih; večstavčni, zloženi

4. **Povečajte**, **izboljšajte**; **piše**, **izvira**
Iz dveh.
Vsebujeta po dva glagola v osebni obliki.
Da.
Povečajte odpornost organizma. Izboljšajte svoje telesne sposobnosti.
Ne.
Ker v obeh nekaj manjka.
a
Prva izhodiščna poved je iz dveh enakovrednih stavkov.
Druga izhodiščna poved je iz dveh neenakovrednih stavkov.
5. stavkov, neenakovredna; neenakovrednih
Prva.
Druga.
Prva je zgrajena iz dveh enakovrednih stavkov, druga pa iz dveh neenakovrednih stavkov.

Veznik

1. Iz dveh.
Vsebuje dva glagola v osebni obliki.
in
c
Veznik.
2. ker, da, ko, zato, in
Po logiki.
zato, ko, da, ker, in
Vejica.
Pred *in*.
3. vezniki, vejico
4. **Ker**, **Če**, **Ko**
c
Da.
Tek krepi imunski sistem, ker sprošča hormon sreče.

Kajakaši iz Kopra bodo odveslali do Lucije, če to nedeljo ne bo preveč pihalo.

Spet bomo smučali, ko bo sin starejši.

ker, če, ko

Vejico.

Da.

Ker pred vezniki sredi povedi pišemo vejico.

5. Vezniki.

Iz več besed.

Ne.

V prvih štirih povedih stojijo vezniki na začetku povedi.

V zadnji povedi stoji veznik sredi povedi.

b

večbesedni, večbesednih

6. in, in

V prvi povedi povezuje stavka.

V drugi povedi povezuje besedi.

7. stavke

Sestava podredno zložene povedi

1. Okrog l. 1480 je s svojimi brati načrtoval, da bi dosegel Indijo s plovbo proti zahodu.

Načrt je večkrat predstavil portugalskemu kralju, toda ta mu ni dal denarja za pot.

Okrog l. 1480 je s svojimi brati načrtoval, da bi dosegel Indijo s plovbo proti zahodu.

Obkrožena poved je zložena podredno, ker je *ne morem razstaviti* na samostojni povedi; to pomeni, da je sestavljena iz *neenakovrednih* stavkov.

Ker manjka podatek, kaj je načrtoval.

Ker manjka podatek, na kaj se navezuje.

Kaj je načrtoval.

V drugem stavku.

a

glavni, odvisni

2. Učitelj je učencem povedal, da je Krištof Kolumb dosegel Ameriko 12. oktobra 1492.

Učitelj je učencem povedal

Z odvisnim.

Ker edino ta smiselno dopolnjuje povedek glavnega stavka.

Kaj je povedal?

3. Povedek.

Tri.

Kdo je povedal? Komu je povedal? Kaj je povedal?

Učitelj. Učencem. Da je Krištof Kolumb dosegel Ameriko 12. oktobra 1492.

Prvi odgovor je izražen z besedo, prav tako drugi

odgovor. Tretji odgovor je izražen s stavkom.

c

c

4. neenakovrednih, glavni, odvisni; Odvisni, glavni, odvisnega

5. Matjaž je ugasnil televizor,

Semena vzklijejo, ko se jih dotakne voda.

Kadar si žejen, moraš piti.

Ker se je vreme poslabšalo, so se alpinisti vrnili v bazni tabor.

Vejica.

c

Ker je Matjaža pri učenju motil televizor, ga je ugasnil.

Ko se semen dotakne voda, vzklijejo.

Piti moraš, kadar si žejen.

Alpinisti so se vrnili v bazni tabor, ker se je vreme poslabšalo.

6. Planinci so se vrnili v kočo, ko se je zmračilo.

Planinci so se vrnili v kočo, ker se je približevala nevihta.

Planinci so se vrnili v kočo, da bi se ogreli.

c

Vezniki.

7. Novinarji so vprašali dežurno zdravnico, koliko

noči je že prebedela.

Šivilja dela, kolikor hitro more.

V Sončevem sistemu je Zemlja edini planet, ki ima tekočo vodo.

Ana je šla, kamor jo je vleklo srce.

Bratranec mi je povedal, kam je skril čokolado.

b

8. veznikom, vprašalni, oziralni

9.

SESTAVA PODREDNO ZLOŽENE POVEDI

1. iz neenakovrednih stavkov → glavni stavek + odvisni stavek

2. značilnosti glavnega stavka:

– je pomensko nadrejen stavek – manjka mu en podatek (en stavčni člen)

– ne začne se z veznikom ali vezniško besedo

3. značilnosti odvisnega stavka:

– dopolnjuje povedek glavnega stavka z danim podatkom

– začne se z veznikom ali vezniško besedo

4. razvrstitev glavnega in odvisnega stavka:

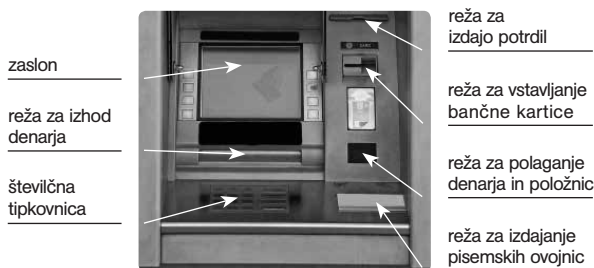
– načeloma poljubna: glavni – odvisni stavek ali odvisni – glavni stavek

5. razmejitev glavnega in odvisnega stavka v povedi:

– med njima stoji vejica

9 Naj grem po denar na kartomat ali bankomat?

1. Npr. To, da imeni naprav zvenita podobno.
2. Npr. Kartomat je avtomatska elektronska naprava za nakup vstopnic ali vozovnic. Bankomat je avtomatska elektronska naprava za dvig gotovine z bančnega računa.
5. Bankomat.
7. O bankomatu.
8. a, č, d, e
9. – avtomatska elektronska naprava, s katero dvignemo denar s svojega bančnega računa
- 10.

zaslon	
	vstavi bančno kartico
	odtipka skrivno številko bančnega računa
reža za izhod denarja	
reža za polaganje denarja in položnic	
	vzame potrdilo
reža za izdajo pisemskih ovojnic	

11. 4, 9, 8, 2, 7, 5, 1, 6, 3
Koraki so splošni in vnaprej določeni. Da se ne bi zmotili. Koraki se na zaslonu samodejno izpisujejo. Nam vrne bančno kartico. Da je ne bi pozabili vzeti. Ker je na njem izpis stanja na našem bančnem računu. Naslednji dvigalec denarja lahko izve, koliko denarja smo dvignili in kakšno je stanje na našem bančnem računu.
12. a
b
b

Našteti so vsi sestavni deli bankomata; predstavljena je njegova uporaba.

13. prikazuje	3.	ed.	povednik	sedanjik	nedovršnik
izplača	3.	ed.	povednik	sedanjik	dovršnik
natisne	3.	ed.	povednik	sedanjik	dovršnik
dvigujemo	1.	mn.	povednik	sedanjik	nedovršnik
odtipkamo	1.	mn.	povednik	sedanjik	dovršnik
pritisnemo	1.	mn.	povednik	sedanjik	dovršnik
izberemo	1.	mn.	povednik	sedanjik	dovršnik
vzamemo	1.	mn.	povednik	sedanjik	dovršnik

sedanjiku; ednine, množine.

delovanje naprave.

dejanja uporabnika.

14. sestavne dele, sedanjiku, 1., 3.

10 Odvisniki – stavčni členi v obliki stavkov

1. ...
Kadar mačke ni doma, miši plešejo.
Kakor si boš postlal, tako boš spal.
Kdor prej pride, prej melje.
Kar seješ, žanješ.
Kdaj plešejo?
Kako boš spal?
Kdo ali kaj melje?
Koga ali kaj žanješ?
glavnega, različno
V vlogi prislovnega določila.
V vlogi prislovnega določila.
V vlogi osebkov.
V vlogi predmeta.
2. Odvisniki so stavčni členi v obliki stavkov. Z znanjem o stavčnih členih.

Osebkov odvisnik

1. Kdor visoko leta, nizko pade.
Kdor seje veter, bo žel vihar.
Kar iz srca pride, k srcu gre.
...
Kdo ali kaj pade?
Kdo ali kaj bo žel?
Kdo ali kaj gre?
Kdo ali kaj
O vršilcu dejanja iz glavnega stavka.

2. Bolnik je ostal doma.
Kdor je bil bolan, je ostal doma.
Osebkva.
S stavkom *Kdor je bolan*.
Osebkov.
3. osebkva, osebkov, kdo ali kaj
4. Zmagovalec bo dobil lep pokal. Kdor bo zmagal, bo dobil lep pokal.
Razgrajac naj se umiri. Kdor razgraja, naj se umiri.
V osebkov odvisnik.
Vejico.
Vejica stoji med odvisnikom in glavnim stavkom.
5. Kdor je star sedemdeset let, ima popust.
Sedemdesetletnik ima popust.
Kdor nerga, ni priljubljen med ljudmi. Nergac ni priljubljen med ljudmi.
6. ...
Z navadnim osebkom.
Ker je ena sama beseda.

Predmetni odvisnik

1. Podredno zložene.
Znanstveniki domnevajo, da so imeli dinozavri več src.
Andrej mi je naročil, naj mu spotoma kupim brezčrtni zvezek.
Nova sošolka me je vprašala, kako ti je ime.
domnevajo, je naročil, je vprašala
Koga ali kaj domnevajo?
Koga ali kaj je naročil?
Koga ali kaj je vprašala?
O vsebini dejanja iz glavnega stavka.
V vlogi predmeta.
Predmetni.
2. predmeta, predmetni, koga/kaj, komu/čemu, koga/česa
3. Zdravnik ti je svetoval ta napitek.
Zdravnik ti je svetoval, da pij ta napitek.
Da.
Manjka predmet.
Z odvisnim stavkom.
Predmetni.
4. Vesna je trdila, da se novinar rodi.
Novinar me je prosil, naj mu povem resnico.
je trdila, je prosil
Koga ali kaj je trdila?
Koga ali kaj je prosil?
Po predmetnih.

5. Prodajalec ti je priporočal, da kupi nove smuči.
Predmeta.
Z odvisnim stavkom.
Predmetni.
Prodajalec je priporočal nove smuči, komur je le mogel.
Predmeta.
Z odvisnim stavkom.
Predmetni.
Da.
Ne.
V prvi povedi je predmetni odvisnik v tožilniku, v drugi povedi pa je predmetni odvisnik v dajalniku.

Prislovnodoločilni odvisnik

1. Kakavovec uspeva, kjer je zemlja vlažna.
Ko spimo, se naše dihanje upočasnji.
Smučar se je spustil po strmini, ne da bi si nadel očala.
Ker je padlo veliko dežja, se je na sadnem drevju pojavila plesen.
Mikroskop uporabljamo, da bi odkrili podrobnosti bitja ali predmeta.
Vsak predmet se giblje, če nanj deluje neka sila.
V Idriji so zaprli rudnik srebra, čeprav je v njem še veliko rude.
uspeva, se upočasnji, se je spustil, se je pojavila, uporabljamo, se giblje, so zaprli
Kje uspeva?
Kdaj se upočasnji?
Kako se je spustil?
Zakaj se je pojavila?
Čemu uporabljamo?
Pod katerim pogojem se giblje?
Kljub čemu so zaprli?

c

kjer je zemlja vlažna	kraj
Ko spimo	čas
ne da bi si nadel očala	način
Ker je padlo veliko dežja	vzrok
da bi odkrili podrobnosti bitja ali predmeta	namen
če nanj deluje neka sila	pogoj
čeprav je v njem še veliko rude	oviro

c

2. prislovnega določila, prislovnodoločilni, časovni, načinovni, vzročni, da bi odkrili podrobnosti bitja ali predmeta, če nanj deluje neka sila, čeprav je v njem še veliko rude

3. Ko se zmes ohladi, ji primešajo koščke sadja, lešnikov in druge dodatke.

Odkar se izogibam prepihu, me uho več ne boli. Dokler boš imela povišano temperaturo, boš ostala v postelji.

Kadar ima čas, gre na sprehod v bližnji gozd.

za 1. odvisnik	Kdaj primešajo?
za 2. odvisnik	Od kdaj ne boli?
za 3. odvisnik	Do kdaj boš ostala?
za 4. odvisnik	Kdaj gre?

S podatkom o okoliščinah dejanja.

Prislovnodoločilni.

Čas.

časovni, od kdaj

4. Kjer je žoga, so tudi otroci. – Kje so? Šel je, kamor si je že dolgo želel. – Kam je šel? Koder hodim, me spremlja tvoja podoba. – Kod spremlja? Vrnil se je, od koder ga nismo pričakovali. – Od kod se je vrnil?

S podatkom o okoliščinah dejanja.

Prislovnodoločilni.

Kraj.

krajevni, kam

5. a) Roke se močno ohladijo, če držiš kepo snega.
b) Ker imajo želve težak oklep, se po kopnem premikajo počasi.
c) Užival je veliko vitamina C, da bi se izognil gripi.
č) Prodajalec je govoril, kot bi rožice sadil.
d) Čeprav nisem poznal novih sošolcev, sem pogumno vstopil v razred.

Pod katerim pogojem se močno ohladijo?

Zakaj se premikajo?

Čemu je užival?

Kako je govoril?

Kljub čemu sem vstopil?

S podatkom o okoliščinah dejanja.

Prislovnodoločilni.

Ne.

a)				x	
b)		x			
c)			x		
č)	x				
d)					x

načinovni, kako

vzročni, zakaj

namerni, čemu

pogojni, pod katerim pogojem

dopustni, kljub čemu

6. Preden začnete smučati, se dobro ogrejte. Medtem ko iščete ponesrečenca, mislite na proženje novih snežnih plazov.

Kdaj se ogrejte?

Kdaj mislite?

Prislovnodoločilni, časovni.

Nastopa v vlogi prislovnega določila časa./

Vsebuje podatek o okoliščinah dejanja, in sicer o njegovem času.

Pred smučanjem se dobro ogrejte.

Med iskanjem ponesrečenca mislite na proženje novih snežnih plazov.

Pred glavnim stavkom.

Vejica.

Ne.

Ker nista iz dveh stavkov.

7. Počakaj me, kjer se križajo Celovška, Litostrojska in Šišenska cesta.

Že dolgo nismo smučali, koder niso urejena smučišča.

Kje počakaj?

Kod nismo smučali?

Prislovnodoločilni, in sicer krajevni.

Nastopa v vlogi prislovnega določila kraja./

Vsebuje podatek o okoliščinah dejanja, in sicer o njegovem kraju.

Počakaj me na križišču Celovške, Litostrojske in Šišenske ceste.

Že dolgo nismo smučali po urejenih smučiščih.

Ne.

Ker povedi nista iz dveh stavkov.

8. Račun bomo plačali, kot smo se dogovorili.

Okna se odpirajo tako, da samo pritisneš na stikalo.

Kako bomo plačali?

Kako se odpirajo?

Prislovnodoločilni, in sicer načinovni.

Nastopa v vlogi prislovnega določila načina./

Vsebuje podatek o okoliščinah dejanja, in sicer o njegovem načinu.

Račun bomo plačali po dogovoru.

Okna se odpirajo s pritiskom na stikalo.

Ne.

Ker povedi nista iz dveh stavkov.

9. Ker se plasti v Zemlji premikajo, nastane potres.

Ker je izbruhnil ognjenik, so prebivalce preselili.

Zakaj nastane?

Zakaj so preselili?

Prislovnodoločilni, in sicer vzročni.

Nastopa v vlogi prislovnega določila vzroka./

Vsebuje podatek o okoliščinah dejanja, in sicer o njegovem vzroku.

Zaradi premikanja zemeljskih plasti nastane potres.

Zaradi izbruha ognjenika so prebivalce preselili.

Zaradi poplave je nastala velika škoda.

Zaradi toplote se sneg tali.

Pred glavnim stavkom.

Vejica.

Ne.

Ker sta povedi enostavčni.

10. Ana je šla v mesto, da bi kupila nov učbenik.

Prišla sem, da bi vam povedala veselo novico.

Čemu je šla?

Čemu sem prišla?

Prislovnodoločilni, in sicer namerni.

Vsebuje podatek o okoliščinah dejanja, in sicer o njegovem namenu.

Ana je šla v mesto kupit nov učbenik.

Prišla sem vam povedat veselo novico.

Ne.

Ker sta povedi enostavčni.

11. Čeprav sem glasno bral, si nisem ničesar zapomnil.

Četudi je zmagal na državnem prvenstvu, ni dobil statusa športnika.

Kljub čemu si nisem zapomnil?

Kljub čemu ni dobil?

Prislovnodoločilni, in sicer dopustni.

Vsebuje podatek o okoliščinah dejanja, in sicer o njegovi oviri.

Kljub glasnemu branju si nisem ničesar zapomnil.

Kljub zmagi na državnem prvenstvu ni dobil statusa športnika.

Pred glavnim stavkom.

Vejica.

NE

Ker sta povedi enostavčni.

12. ...

Z navadnim prislovnim določilom.

13.

VRSTE	ODVISNIKI		VPRAŠALNICA
	VLOGA		
	POMEN	STAVČNI ČLEN	
osebkov	vršilec dejanja	osebek	kdo ali kaj + pov. gl. S
predmetni	vsebina dejanja	predmet	koga ali kaj + pov. gl. S
prislovno-določilni	okoliščine dejanja	prislovno dol.	– kam/kje ... + pov. gl. S
– krajevni	– kraj		– kdaj ... + pov. gl. S
– časovni	– čas		– kako + pov. gl. S
– načinovni	– način		– zakaj + pov. gl. S
– vzročni	– vzrok		– čemu + pov. gl. S
– namerni	– namera		– pod katerim pogojem + pov. gl. S
– pogojni	– pogoj		– kljub čemu + pov. gl. S
– dopustni	– ovira		

11 Po korakih od začetka do konca

2. Npr. čokolado delajo po korakih – od začetnega do končnega koraka.

b

a

S pripravo sestavin.

S končnim izdelkom.

Kar precej.

Izdelava čokolade.

Po fotografijah na začetku enote in vprašanjih v 1. nalogi.

4. O izdelavi čokolade.

5. Seme kakovovca.

Praženje semen.

Zavijanje čokolade v ovojni papir.

6. 9, 1, 7, 3, 2, 10, 8, 6, 4, 5

Ne.

Ker delo poteka delo po določenih korakih.

7. Večkrat.

8. delajo, pražijo, predelajo, primešajo, Dodajo, dajo, zmelje, traja, dodajo, nastane

V 3. osebi ednine in množine.

3. oseba množine.

Ker je predstavljeno, kaj delajo delavci.

V sedanjiku.

č

9. c

a

10. c

11. postopka, zapovrstju, sedanjiku, 3., 1.

12. Da.

Priprava vroče čokolade.

V sedanjiku.

V 1. osebi množine.

Ker z njimi poimenujemo, kar delamo sami.

13. Čokolado razrežite na koščke z ostrim, težkim nožem. Koščke dajte v skledo. V kozici zavrite vodo, jo odstavite s kuhalnika in nanjo položite skledo s koščki čokolade. Skledo pokrijte s pokrovko, da ohranite toploto. Občasno pomešajte topečo se čokolado. Po približno 10 minutah čokolado premešajte, da postane gladka in tekoča.

ohranite, postane

Navodilo za delo.

Da.

Navedeni so koraki postopka.

14. recept, v velelniku

12 Dober nasvet je vreden zlata

3. Javni.

Ker zasebni niso objavljeni v javnih občilih.

6. Javno.

Besedilo je bilo objavljeno v javnem občilu.

V časopisu.

Kinološki kotiček.

Ne.

Kinologija je veda o psih, zato se v kinološkem kotičku objavljajo le besedila o negi, vzreji in vzgoji psov.

7. 3, 2, 1, 5, 6, 4

8. naslov besedila, strokovnjakov nasvet, podatki o strokovnjaku

9. Strokovnjakov nasvet.

Ker vsebuje podatke o ustreznih skrbi za psa v zimskem času.

Strokovnjak za pse. Ker ga je zanj prosil Anton H.

iz Ljubljane. Da bi Anton H. bolje poskrbel za psa.

b

Ne.

Namenjen je bralcem časopisa.

Da bi ga prebralo čim več ljudi, ki jih zanima tematika.

Da bi bralci časopisa zvedeli, o čem bo strokovnjak svetoval.

10. Nega in prehrana psov v zimskem času.

Anton H.

Napisal je vprašanje o tem.

V povzetku Antonovega e-dopisa.

11. Iz štirih.

bivališče, 1.

gibanje, 2.

druženje s psom, 3.

hrana in voda, 4.

Strokovnjak.

Ker ve, kaj je pomembno za dobro počutje psa v zimskem času.

12. Njegovo utico ogradite na primerni razdalji.	Pes se bo bolje počutil brez verige.
Za druženje z njim izkoristite vsako minuto.	Pes ne bo sam.
Dajte mu bolj kalorično hrano z več maščobe in toplo vodo.	Psu bo topleje.

položite, ogradite, izkoristite, dajte

V velelniku.

Ker strokovnjak z velelnikom nekaj veleva, svetuje.

Vikal.

Ker se ne poznata.

Da.

Ljudi, ki jih ne poznamo, vikamo.

13. Na četrti.

Da bi pritegnil bralca s pomembno podtemo.

14. Da bi bralec vedel, kdo je napisal nasvet.

15. d

16. Nasvet strokovnjaka, pisno, odgovarja, časopisov, televizije

Prilastkov odvisnik

1. Da.

Drugi.

Ker se v njem ne ponovi beseda *nasvet*.

Nastal je iz dveh povedi, ki sta napisani v prvem primeru, in to tako, da smo ponovljeno besedo (*nasvet*) zamenjali z zaimkom *ki*.

Poved iz dveh stavkov.

Podredno.

Urednik je v Kinološkem koticu objavil nasvet

č

Kateri

b

nasvet

b

č

2. povedka

3. V gozdovih prevladujejo iglavci, ki obdržijo iglice vse leto.

Pri izbiri obleke in obutve upoštevajte tudi teren, na katerega se boste podali.

Kateri iglavci?

Kateri teren?

Natančneje določajo samostalnik iz glavnega stavka.

iglavci, teren

Prilastkov.

4. Strehe zgradb so zgrajene iz posebnih materialov, ki ne prepuščajo vode.

Kmet je na zadnji del traktorja priključil plug, na katerem so bila rezila ali lemeži.

Strehe zgradb so zgrajene iz posebnih materialov, ki ne prepuščajo vode.

Kmet je na zadnji del traktorja priključil plug, na katerem so bila rezila ali lemeži.

Iz katerih materialov?

Kateri plug?

Prilastkova.

Po njej se sprašujemo z vprašalnico kateri + ustrezna beseda iz glavnega stavka in vsebujeta podatek o značilnosti materiala, pluga.

Za glavnim stavkom.

Da.

Ker vejico pišemo med glavnim in odvisnim stavkom.

5. Da.

Odvisni stavek.

Odvisni stavek je v prvi povedi za glavnim stavkom.

Odvisni stavek je v drugi povedi sredi glavnega stavka.

b

Na obeh straneh odvisnega stavka.

6. ki

kaj

Če

da

v katerem

da

Odvisne stavke.

Z vezniki oz. vezniškimi besedami.

Katere stanje?

Koga ali kaj opazuj?

V katerem primeru/Pod katerim pogojem lahko opazuješ?

Čemu poslušaj?

Kateri prostor?

Kako ubijajo?

Poberi vse stanje, ki jih najdeš na poti.

Laboratorij je prostor, v katerem znanstveniki delajo poskuse.

Vse stanje, ki jih najdeš na poti, poberi.

Prostor, v katerem znanstveniki delajo poskuse, je laboratorij.

7. Požar je zanel sveča, ki je gorela.

Iz kavčuka so narejene rokavice, ki jih uporabljamo za zaščito.

Prilastkova.

Požar je zanel goreča sveča.

Iz kavčuka so narejene zaščitne rokavice. goreča, zaščitne

Pridevnik.

8. Jutri prinesite v šolo časopisni članek, ki govori o Hiši eksperimentov.

Anja je obnovila članek, ki je bil objavljen v reviji Gea.

Urednik je v Kinološkem koticu objavil nasvet, ki ga je napisal Martin Simončič.

Ali mi lahko svetujete kakšen roman, ki je napisan za mladino?

Kateri članek?

Kateri članek?

Kateri nasvet?

Kateri roman?

Prilastkovi.

Jutri prinesite v šolo časopisni članek o Hiši eksperimentov.

Anja je obnovila članek iz revije Gea.

Urednik je v Kinološkem koticu objavil nasvet Martina Simončiča.

Ali mi lahko svetujete kakšen mladinski roman?

9.

PRILASTKOV ODVISNIK	
VLOGA	natančneje določa neki samostalnik iz glavnega stavka
VPRAŠALNICA	kateri + samostalnik iz glavnega stavka
POLOŽAJ V PAVEDI	– za glavnim stavkom – sredi glavnega stavka
ZAČETEK	vezniška beseda (npr. <i>ki</i>) ali veznik (npr. <i>da</i>)
ZAMEJITEV	– z vejico (če stoji za glavnim stavkom) – z vejicama (če stoji sredi glavnega stavka)

10.

ODVISNIK, KI			
DOPOLNJUJE POVEDEK GLAVNEGA STAVKA		NE DOPOLNJUJE POVEDKA GLAVNEGA STAVKA	
osebkov	i	prilastkov	a
predmetni	f		
prislovnodoločilni			
– krajevni	č		
– časovni	c		
– načinovni	g		
– vzročni	e		
– namerni	d		
– pogojni	b		
– dopustni	h		

13 Kaj je, zakaj nastane in kaj povzroča?

- Nekatere povzroči, drugih pa ne.
Ker nekaterih ne povzroči človek, druge pa.
b
Mavrica je naravni pojav, gospodarska kriza in požar pa nista.
Mavrice ne povzroči človek, gospodarsko krizo pa.
- Skalni podor.
Iz naslova in fotografije ob besedilu.
Da.
Tega pojava ne povzroči človek.
V gorskem svetu.
Po imenu skalni podor, torej se pojavi tam, kjer so skale.
Podre se kamnita stena in se drobi, sproži se plaz.
Po fotografiji.
Ne.

Prebrati moram besedilo.

- Da.
Kaj je skalni podor in kaj se ob njem dogaja?
Zakaj nastane?
Kaj so njegove posledice?
1.	značilnosti skalnega podora
2.	vzrok za nastanek skalnega podora
3.	mehanska vzroka za nastanek razpok v kamnini
4.	kemijski vzrok za nastanek razpok v kamnini
5.	posledice skalnega podora
- je, se podre, (se) zdrobi, zdrvi; so, opazimo, so, preoblikujejo, so, povzročijo
V sedanjiku.
Ker gre za ponavljajoči se naravni pojav.
- b
a
Navedeni so definirani pojem, njegova nadpomenka in njegove značilnosti.
- Ne.
Predstavljen je resničen pojav; pisec ne izraža svojega doživljanja ali mnenja.
- definicijo, vzroke; razlagi, sedanjiku
- V naslovu so navedena vprašanja za sestavine razlage naravnega pojava.

Navajanje virov

- Pet.
Mladinska enciklopedija znanosti, Voda, Svetloba, Vreme in klima, Znanost v 30 sekundah.
V poševnem tisku.
Najprej je začetnica imena, nato priimek.
Tehniška založba Slovenije, Založba Mladinska knjiga, Pomurska založba, DZS, Družina.
Ne.
Knjiga Svetloba je izšla v Murski Soboti.
Najprej je podatek o avtorju, nato letnica izida, naslov knjige, kraj izida in ime založbe.
Piko. Če sta dva avtorja, napišemo med njunima imenoma vejico. Med krajem izida in imenom založbe napišemo dvopičje.
Pika.
- Drugi zapis ima drugo zapovrstje podatkov, in sicer ima na koncu kraj založbe in letnico izida knjige. Med imenom avtorja in naslovom knjige je dvopičje.
- Po zapovrstju imena in priimka.
- Slovar slovenskega knjižnega jezika.
V elektronski.

Po zapisu *www.fran.si*.

Elektronski naslov.

V lomljenem.

Čas dostopa.

Da vemo, kdaj je bil vir dostopen.

Pika.

Datum dostopa je zapisan v povedi *Prezeto ...*

9. – natančno preberem besedilo na spletni strani in ga skušam razumeti, nato ga povzamem in povzetek uporabim v svojem besedilu.
- navedem, od koga so.
 - jih navedem v narekovaju in napišem njegovo ime.

14 Iz srca do srca

1. Na čustvovanje.

Po dvakratni besedi *srce*.

2. Čustvi.

Hvaležnost, čustvo

Obžalovanje, čustvo

zahvalim.

opravičim.

5. V prvem in drugem.

Iz besed *zahvaljujem se* in *zahvala*.

Da bi naslovnika izvedela, da sta jima hvaležna.

Prvi se zahvaljuje za knjigo, drugi za denarno podporo.

Da.

Bojanu bo knjiga krajšala čas, učencem in učenkam 8. a pa je denarna podpora omogočila izlet.

Da bi naslovnik to vedel.

Ne.

Drugi se zahvaljuje v imenu učencev in učenk 8.

a.

tika, vika

Prvi se je zahvalil vrstnikom, drugi pa uradni osebi.

Dragi sošolci in sošolke,	Spoštovana gospa Cvetka Lovšin, direktorica Pekarne Mavrič!
Za knjigo.	Za denarno podporo.
Knjiga mu bo krajšala čas.	Vsi učenci in učenke so lahko šli na ekskurzijo po avstrijski Koroški.

b

neuradna, uradna

V prvi zahvali se učenec zahvaljuje sošolcem, v drugi pa se učenka zahvaljuje uradni osebi.

6. Po elektronski pošti.

Po obliki dopisa.

Uradno.

Ker ima uradna zahvala predpisano obliko.

Glavo.

Živa Zupanc, predsednica 8. a
OŠ Ivana Cankarja
Trubarjeva 125
1000 Ljubljana

Ljubljana, 28. 5. 2016

Spoštovana gospa
Cvetka Lovšin, direktorica
Pekarna Mavrič
Igriška 5
1000 Ljubljana

ZADEVA: Zahvala za denarno podporo

7. Andrej Eržen.

Opravičuje svojo hčer.

Opravičilo.

Andrej Eržen.
Črtomirju Novaku.
V Ljubljani, 25. 3. 2016.
Opravičilo.
Svojo hčer.
Izostanek od pouka.
Od 10. do 20. marca 2016.
Ker je imela angino.
Da ji profesor izostanek opraviči in ji dovoli odsotnost od športa.
Lepo Vas pozdravljam.
Andrej Eržen

Da bi profesor njegovi hčeri opravičil izostanek od pouka.

Da profesor presodi, ali je izostanek opravičljiv. Zaradi vljudnosti.

8. Andrej Eržen.

Iz glave opravičila.

V vlogi očeta Vide Eržen.

Iz besedne zveze *moja hčerka Vida Eržen*.

V vlogi profesorja.

Ne.

Učitelj je nadrejen, oče pa podrejen.

Vika.

b

Uradno.

Npr. po vikanju, nagovoru naslovnika, pozdravu in podpisu.

Glavo dopisa.

✓	✓
✓	✓
✓	✓
Zahvala	Opravičilo
Za kaj se pisec zahvaljuje? Kako mu je/bo to koristilo?	Koga opravičuje? Kaj opravičuje? Kdaj se je to dogajalo? Zakaj se je to zgodilo? Kaj pričakuje od naslovnika?
✓	✓
✓	✓

c

Ker se v njem zahvalujemo oz. opravičujemo.

10. Zahvala, Opravičilo, uradno; tikanja, nagovor, priimkom; glavo; naslovniku, kraju, datumu; za kaj, kako, koga, kdaj, zakaj, kaj; pozdrav

11. Hvaležnost.

Zahvalo.

Uradni dopis.

Ker je naslovník ustanova ali neznana oseba.

12. Opravičilo.

Ker oseba, ki jo bom opravičil, nečesa ni naredila.

Uradno.

Ker je naslovník uradna oseba.

15 Navadna, priporočena ali hitra _____?

1. navadno, priporočeno, hitro
priporočeno, hitro
priporočeno pošto
hitro pošto
Izpolnimo poštni obrazec.

2. List z okvirnim besedilom in rubrikami za ustrezne podatke.

3. Drugi.

V desnem stolpcu piše *Hitra pošta*.

Pred oddajo priporočene pošiljke.

4. Potrdilo o oddaji pošiljke.

Napisano je na obrazcu.

Pošiljatelj.

Naslovníkove podatke.

Po rubriki *Naslovník*.

Obkrožil, *Odkupnina, Vrednost*.

Osebnost vročitev.

Poštar/poštni uslužbenec mu jo bo izročil osebno.

Ker želi imeti dokaz (potrdilo) o oddani pomembni pošiljki.

Ker odkupnina ni predvidena in pošiljka nima cene.

Če bi npr. želel, da prejemnik pošiljke plača izdelek, ki ga je naročil.

Poštni uslužbenec.

Pošiljatelj.

Ker želi imeti potrdilo o oddaji pošiljke.

5. Za hitro pošto.

Pošiljatelj.

Ime in priimek, njegov naslov in telefonsko številko.

Poševnici.

Ne.

Ni vpisal cene.

Storitve.

Stekleno.

Ker je zaznamoval storitev s *pazljivejšim ravnanjem*.

Podatke o naslovníku v desnem stolpcu.

Srednjo tretjino desnega stolpca (*datum in čas sprejema, sprejemna pošta, masa, poštnina*).

Ker sta za hitro pošto pomembna.

Da.

Da ju poštni uslužbenec lahko pokliče.

Prvi list ohrani pošta, drugega pa kot dokaz o poslani *Hitri pošti* prejme pošiljatelj.

6. Pošiljatelj.

Denar.

Napisan je denarni znesek v rubriki *EUR*.

Iz dveh.

Sporočilo o vplačilu poštne nakaznice in Potrdilo o vplačilu poštne nakaznice.

Pošiljatelj, EUR, Naslovník in Sporočilo pošiljatelja.

Pošiljatelj.

40 evrov.

Za sadike.

Pošiljatelj, EUR, Naslovnik in rubrike, ki jih izpolni poštni uslužbenec.

Ne.

Vpisala je podatke o pošiljatelju in naslovniku ter vplačilo; spodaje podatke je vpisal poštni uslužbenec.

Poštni delavec.

Pošiljateljici.

Ker želi imeti dokaz o vplačilu.

Sporočilo o vplačilu poštne nakaznice, denar.

7. Ne.

Ne.

16 Tečem, skačem, tekmujem

2. Npr. iz dnevnih časopisov, revij, z radia, s TV in spleta.

Npr. a, c, e, f, g, h

4. c

Javnosti.

Javna.

V raznih časopisih, po radiu, TV, na spletu.

Pred njim.

Športna organizacija/športno društvo.

Da bi javnost izvedela za športno tekmovanje.

Na pravilno razvrstitev športnih dogodkov.

Da bi izvedeli za športno prireditev in jo morda tudi obiskali.

B

Č

5. Prvenstvo ljubljanskih osnovnih šol v atletiki.

Iz naslovnega.

V kateri športni zvrsti se bodo pomerili tekmovalci/tekmovalke.

Od kod bodo tekmovalci/tekmovalke.

Katerega spola bodo.

Koliko bodo stari.

Kje in katerega dne bo tekmovanje.

6. Ob kateri uri in kje se bo začelo tekmovanje.

Ob kateri uri in s čim se bo končalo.

Kako bo potekalo tekmovanje.

7. Iz dveh.

kdaj se bo začel posamezni dogodek.

kaj se bo ob danem času dogajalo.

Ob 15.00 z nastopom plesne skupine OŠ Milana Šuštaršiča in OŠ Franceta Bevka.

Ob 18.30 z zaključno slovesnostjo in razglasitvijo skupnega zmagovalca.

Tri ure in pol.

Izračunal sem.

32 dogodkov.

Ne.

Med posameznimi deli tekmovanja bodo nastopile plesne skupine, bodo razglasili rezultate posameznih disciplin, na koncu bo zaključna slovesnost z razglasitvijo skupnega zmagovalca. Ob 15.15.

8.

Tek na 60 m	15.50		15.15	
Finale teka na 60 m	16.10	16.20	16.00	16.20
Tek na 300 m	16.40	17.00	16.30	17.00
Tek na 1000 m	17.30	17.40	17.10	17.20
Štafeta 4 x 100 m	18.00	18.10	17.50	18.10

17 Besedno in nebesedno

3. O državah Srednje Evrope.

V obeh primerih so navedeni podatki o velikosti držav in številu prebivalcev.

Preglednica.

O zastavah.

Stolpci.

Pod preglednico.

Legenda.

Da iz njega razberemo vrsto podatkov v posameznem stolpcu.

V preglednici po abecedi, v besedilu pa po velikosti države in številu prebivalcev – od največje do najmanjše.

...

...

V prvem primeru sta v številkah vejica in pika, v drugem pa je namesto njiju presledek.

4. Desni ima naslov.

Naslov.

c, č

5. b

Ljubljane.

825.

Po zapisu $N = 825$ pod prikazom.

Na dve.

Trinajst in devet.

Obliki sta različni – v 4. nalogi je tortni prikaz, v 5. nalogi pa stolpčni.

6. Rezultate ankete o primernosti urejanja

parkiranja v Ljubljani s pajkom za odvažanje avtomobilov.

Iz vprašanja nad prikazom.

7,4 %.

Pritrdilno.

Obliki sta različni – v 5. nalogi je stolpčni prikaz, v 6. nalogi pa vrstični.

7. Pismenost ljudi, starih nad 15 let, v odstotkih.

Kdor ne zna brati in pisati.

Ker predstavljajo podatke v štirih vrstah držav.

20 odstotkov.

Nič.

20 odstotkov.

Iz rdeče črte v grafu.

8. Stanovanji.

Tloris.

Na skicah sta prikazani stanovanji v vodoravnem prerezu, gledano od zgoraj.

Da.

Pet.

Da.

V levem: predsoba, kopalnica s straniščem, spalnica, kuhinja, dnevna soba. V desnem: predsoba, kopalnica, spalnica, kuhinja, otroška soba.

V velikosti nekaterih prostorov.

V levem stanovanju živi tričlanska družina.

V desnem stanovanju živi štiričlanska družina.

V levem stanovanju so tri ležišča, v desnem pa štiri.

9. tortni

skica, preglednica, graf

Raba vejice pri naštevanju v stolpcih

1. Ne.

V levih primerih ni ločil na koncu naštevanih enot, v desnih primerih pa so.

V levih primerih ni končnega ločila, v desnih pa je pika.

Da.

Podpičje.

2. vejico, vejico, piko, vejice